

Stanowisko
Zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów
z dnia 20 stycznia 2017 r .

w sprawie: projektowanej zmiany przepisów ustawy Prawo ochrony środowiska w zakresie funkcjonowania wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej

W związku z planowanymi zmianami dot. sposobu funkcjonowania wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, zawartymi w poselskim projekcie ustawy z dn. 7 grudnia 2016 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska (druk sejmowy 1127), Zarząd Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, reprezentujący 128 jednostek samorządu lokalnego województwa śląskiego (w tym wszystkie 19 miast na prawach powiatu województwa śląskiego), zwraca uwagę na wysokie zaniepokojenie środowiska samorządowego projektowanymi zmianami. Wojewódzkie fundusze to wieloletni, sprawdzony i skuteczny instrument remediacji środowiska, stanowiący trwałe osiągnięcie polskiej myśli w zakresie kierunków oraz sposobów organizacji i finansowania działań na rzecz ochrony środowiska. Wsparcie finansowe funduszy przeznaczone na działalność inwestycyjną, edukacyjną i doradczą w zakresie ochrony środowiska generalnie odpowiada zróżnicowanym uwarunkowaniom i potrzebom występującym w danym regionie. Ze wsparcia tego szeroko korzystają również jednostki samorządu lokalnego w zakresie poprawy stanu środowiska na swoim terenie. Proponowane rozwiązanie budzi poważne wątpliwości z punktu widzenia spójności ustrojowej, ze względu na to, że fundusze pozostaną samorządowymi osobami prawnymi, a jednocześnie decydujący wpływ na kierunki wydatkowania środków i listę zadań priorytetowych uzyskają przedstawiciele administracji rządowej.

Z perspektywy najbardziej zatrutego regionu polskiego, jakim jest województwo śląskie, samorządy lokalne województwa śląskiego wyrażają również silne obawy, że nowe kierunki wydatkowania środków oraz lista zadań priorytetowych nie będą w dostatecznym stopniu uwzględniały potrzeb ekologicznych województwa śląskiego, borykającego się z zanieczyszczeniem środowiska na ogromną skalę i na poziomie zagrażającym w najwyższym stopniu zdrowiu mieszkańców (czego przykładem jest choćby zalegający od kilku tygodni nad prawie całym obszarem województwa śląskiego smog). W związku z planowanymi zmianami istnieje zagrożenie przeznaczania środków finansowych wyłącznie na zadania uznane za priorytetowe z punktu widzenia administracji centralnej, z pominięciem zadań najistotniejszych dla regionu; jego potrzeb i specyfiki.

Zmiany te budzą duże zaniepokojenie samorządów lokalnych i ich organizacji także w kontekście ograniczenia wpływu samorządu lokalnego na prace Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej poprzez zmniejszenie liczby przedstawicieli samorządu lokalnego w Radzie Nadzorczej NFOŚiGW (wyeliminowanie z jej składu jednego z dotychczasowych dwóch przedstawicieli strony samorządowej Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego).

Podsumowując, zmiany zaproponowane w projekcie ustawy uważamy za niekorzystne dla wypracowanego przez lata, sprawdzonego modelu finansowania ochrony środowiska. W związku z powyższym zwracamy się do Sejmu RP z prośbą o uwzględnienie apelu samorządów i nieprzyjmowanie poselskiego projektu ustawy zawartego w druku sejmowym nr 1127.